

op de bodem en als dekplank. Ik verklaar dit allerm minst voor heilig. Maar ik ben altijd iemand geweest die preventie boven genezing stelde. Ik wil liever voorkomen dat de mijten de kast binnenkomen dan ze bestrijden als ze er in zitten. Al eerder heb ik met de knoflookmethode gewerkt. Die kreeg toen landelijke bekendheid. Het zag er aanvankelijk goed uit. Maar er zijn altijd bijkomende factoren, waarbij het weer een grote rol speelt en die het zicht op concrete resultaten vertroebelen. Toch blijft de preventieve bestrijding mij boeien en uitdagen.'

Vroeger

Met een bijna-80-jarige praat je, al is het maar uit respect, over vroeger tijden. En ja hoor, de belangstelling voor de bijen ligt ook hier – we praten nu over de jaren direct na de oorlog – in het agrarisch vlak. Het betrof in dit geval de augurken op de koude grond. Als je er bijen bijzette, kreeg je meer opbrengst. Dat was de ervaring op de tuinderij in de jonge jaren van Grad Lenssen. Van die bijen heeft hij het imkeren tot op de dag van vandaag overgehouden. Niet om het gewin maar meer om het plezier.

'Ik heb er elke dag van die vijftig jaar van genoten. Afgezien van de wintermaanden was en is mijn eerste bezigheid van de dag even naar de bijen kijken. In vroeger dagen was ik natuurlijk actiever bezig met de bijen. De heide in Horst-America speelde daarin een belangrijke rol. Nu ben ik een paar jaar geleden voor het laatst naar de hei geweest of wat daar van overgebleven is. Ik neem dan wel een jonger maatje mee'.

Onder het genot van koffie en cake zie ik het verslag ervan in een videoreportage die zijn zoon gemaakt heeft. Het betreft hier zijn bijen op de hei op de Hamert in 1999. Er was toen sprake van een geweldige opbrengst heidehoning met zelfs enkele ramen volledig uitgebouwde raathoning.

Het is indrukwekkend te constateren hoe het imkeren iemand meer dan 50 jaar kan boeien en bezighouden. Grad Lenssen verdient, zoals zoveel meer oudere en ervaren imkers die ik ontmoet, eigenlijk een tweede leven. Als was het alleen maar om dat varroaprobleem de wereld uit te helpen. Dat er onderwijl dan weer een nieuwe vijand op het toneel verschenen is, is geen punt: *old soldiers never die*.

bijen

UIT DE IMKERGEMEENSCHAP

Petje af voor imkervereniging Ruinen

Ton Thissen

Mijn navigatiejuf zet bij mijn start naar Benderse 22 te Ruinen 122 kilometer op het scherpmpje. Het is weliswaar zaterdag 9 april 2005, maar je weet het maar nooit. Ik zet mijn auto dus om 10 uur in de vierde rij van het landelijk parkeerterrein grenzend aan het bezoekerscentrum Dwingelderveld van Natuurmonumenten te Ruinen. 'Om 11.00 uur wordt geopend', heeft Jan Mansier, bestuurslid van de vereniging me door de telefoon gezegd. Zo'n uur extra geeft je echter mooi de gelegenheid op je gemak ook eens de omgeving te verkennen. De bijenstal – op enkele honderden meters van het bezoekerscentrum gelegen – waar Ruiner imkers een achttal volken hebben staan, heeft haar deuren reeds geopend. Vanachter glas wordt de bezoeker daar op effectieve wijze een blik geboden op een fraaie bijenstand met daartegenover een korvenbijenstal uit vroeger tijden. Verderop staat op het eerste oog een soort van kunstwerk. Het blijkt een

hotel ten behoeve van solitaire bijen. Van allerlei materialen is in een fraaie omlijsting een muurtje opgetrokken waarin voorzieningen zijn aangebracht voor de huisvesting van deze nauw aan de honingbij verwante wilde bijensoorten.

Onderwijl komt direct achter het centrum de bijenmarkt op gang. Een wat groot woord voor de ± 12 kasten bijen die worden aangeboden. Toch is er handel. Ik hoor bedragen van €80,- tot €120,- en meer. Er wordt overlegd over met of zonder kast. Een paar uur later zijn de volken weg. 'Je kunt ze ook gebruiken voor starters, als je op carnica wilt overgaan', is het laatste wat ik heb opgevangen.

Het Ielgat uit Amen staat aan de andere kant van het gebouw met een kraam vol materialen. Het is dichterbij dan Wageningen en dat is de voornaamste reden van hun aanwezigheid. Afstand is geld, zeg maar. De Buckfastvereniging is vertegenwoordigd alsmede de onlangs opgerichte VCI (de Vereniging voor Carnica

Imkers) met een altijd geestdriftige Harrie Töben die het naar zijn zeggen niet gaat om de imkers maar om de bij, in dit geval de carnica. Natuurlijk is er ook honing te koop en trekt een kraam met frisse nestkastjes de aandacht, want er is hier sprake van een brede samenwerking.

De verschillende organisaties

De manifestatie kent een aantal vaders. Voorop natuurlijk de imker(sub)vereniging Ruinen, maar ook Groep Drenthe van de VBBN, de Stichting Historie van Ruinen en Natuurmonumenten. Dat ze elkaar op de 9de april zo goed gevonden hebben is in deze tijd bijna een wonder te noemen, maar in Ruinen heeft dat plaatsgevonden. Daarom wordt het gaandeweg ook steeds gezelliger. Natuurlijk moet dat verwoord.

182

Dat doet om 11.00 uur (het tijdstip van de officiële opening) eerst Klaas Tissingh, voorzitter van de Stichting Historie van Ruinen in onverbloemd Drents; daarna Bert Willigenburg, voorzitter van de VBBN-groep Drenthe en tenslotte biedt Jan Tissing, voorzitter van de vereniging Ruinen, zijn compagnons een fles mede aan. Intussen heeft de concrete opening plaats gevonden door een immense bijenkorf op te lichten, waaronder een aantal in bijentenuis gestoken kinderen zich een weg naar buiten baant. Tissing belooft ze met een zakje honingsnoepjes.

De verschillende deelnemers

Ik kan me voorstellen dat je aan zo'n evenement wilt deelnemen of dat wilt bezoeken. Ten eerste omdat het bezoekerscentrum Dwingelderveld zich uitstekend leent voor zo'n gelegenheid. Het is tenslotte de commentator op en de voorlichter m.b.t. een gebied van 3.800 ha Nationaal park, waarvan 1.200 ha natte heide, zijnde het grootste natte-heide-gebied van Europa. Als deelnemer aan een activiteit in zo'n

omgeving zit je dus altijd goed. Als bezoekende imker kom je hier alles tegen wat je in je dromen wel eens aan drachtvelden voorbij ziet komen. Geen wonder dat zovelen acte de presence geven.

- Er zijn vrouwen van imkers die zich bezighouden met het bereiden en verspreiden van met honing bereide delicatessen. Je kunt van diverse plateaus proeven. Voor €1,- neem ik de recepten mee. Dat met die walnoten ga ik zeker proberen.

- Daar is Riëks Niezing, korfvlechter. Hij zit op een verhoging tussen zijn bochtige smele en pijpestrootje. Hij weet van vroeger. Is daar scheutig mee 'je kon vroeger voor een gulden zo'n korf kopen'. Omdat hij veel meer praat dan werkt, vraag ik hem hoeveel tijd er in zo'n korf gaat zitten. 'Als de buurman niet langs komt om te praten, doe je 8 à 10 uur over zo'n korf'.

- Hoewel er sprake is van minstens een eeuw verschil in tijd, zitten een paar meter verder enkele lieden met elkaar gewoon bijenwebsites te bekijken. Nooit eerder zag ik op zo'n korte afstand zo'n grote sprong in de tijd. En beide stands trekken toeschouwers en deelnemers. De Nederlandse imkerij kan kennelijk bogen op een nog steeds gewaardeerd rijk verleden en is tot op de dag van vandaag in staat via websites mensen voor dit vak, deze hobby enthousiast te maken.

- Achter het scherm tref ik ook Mieke Wartena aan, een Hbo-studente Plattelandsvernieuwing en -ontwikkeling aan de Hoge School Larenstein te Deventer. Zij zal in mei/juni a.s. deelnemen aan een voorlichtingsproject in Equador, waar ook bijen aan te pas komen. Omdat ze niet metterdaad imkert komt ze hier haar licht opsteken. Dat wordt haar in alle mogelijke opzichten aangereikt. Ik hoop maar dat ze het zich vanavond nog allemaal herinnert. Nou ja, je kunt ook gewoon de websites noteren. Zo praktisch lijkt ze me wel.

- Bertus Padberg uit Groningen, maar eerder 40 jaar lang Hoogeveener, staat hier solitaire bijen te vertegenwoordigen. Hij heeft naast hommels de *Osmia Rufa* (de metselbij) bij zich, die hij de gelegenheid gegeven heeft zich voort te planten in het eerder genoemde 'kunstwerk' hier ter plaatse. Ze zijn nu bezig uit te lopen. De reeds uitgelopenen heeft hij verzameld in een doorzichtige pot.

- Een deur verder probeert Henri Klomp uit Zwartsluis de passanten te verleiden deel te nemen aan een honingproeftest. Hij is honingkeurmeester, een boeiende en tijdrovende functie, maar hij doet het graag. Deze proeftest is daarbij vergeleken een makkie. Het is niet zo moeilijk vindt hij, om de verschillende honingsoorten te determineren. Op de lijsten zie ik dat over het algemeen de smaken niet zo verschillen

Henri Klomp en G. Veurman speuren naar klanten voor de honingproeverij

De opening

als het spreekwoord ons geloven doet. Of schrijft men elkaar gemakshalve over?

- Marleen Vaessen en Elze Lammerts bevinden zich ieder aan de korte kant van een fikse tafel, waarop kinderen hun creativiteit kunnen botvieren. Het gaat hier om het maken van nestgelegenheden voor solitaire bijen met behulp van o.a. rietstengels én het rollen van kaarsen. Ook wordt in deze hoek geschminkt. Sommigen willen 'alles van het varken': ik zie een - naar ik schat- vierjarig meisje als poes geschminkt op moeders schoot met voor zich op tafel een kaars, een bundeltje rietstengels en met in haar mond een rietje dat leidt naar een doosje met iets heel zoets.

- Huig Bongers verzorgt de stand waar je informatie krijgen kunt over de VBBN met in het bijzonder informatie over de Groep (of Kring of Regio) Drenthe, waarvan subvereniging Ruinen met 45 leden deel uitmaakt. De activiteitenkalender 2005 van de regio Drenthe vermeldt over de zeventig activiteiten waar-

van subver. Ruinen er vijf voor haar rekening neemt. Maar dat zijn, gelet op de talloze bijensozen, niet de minste: het geven van een kennismakingscursus bijenhouden; het verzorgen van een praatavond over o.a. in- en uitwinteren; het regelen van een presentatie over imkeren in de tropen; het organiseren en uitvoeren van de traditionele Drentse Bijenboelavond en het organiseren van de bijenmarkt annex Drentse Imkersdag op vandaag 9 april 2005.

- Via een trap bereik je de vide in het gebouw, waar dit keer een imkertentoonstelling is ingericht. Vooral de historie van de imkerij krijgt hier veel aandacht: oude geschriften, foto's en imker- en (korf)vlechtgereedschap. Met name het gereedschap laat zien hoe vindingrijk en creatief onze voorouders waren of liever moesten zijn. Mijn vader zei het vaak: uitvindingen komen niet zelden uit armoede voort.

- Als ik omstreeks 13.30 uur vertrek spreek ik op de valreep Eiso Eizenga, de PR-man van de subver. Ruinen. Hij schat het aantal bezoekers tot nu toe op zo'n 300. en die verwacht hij ook wel in de loop van de middag. Een belangrijke bijdrage levert in dit opzicht het weer: het is aan de frisse kant, maar de zon schijnt uitbundig. Toch mag niet alles aan het weer worden toegeschreven, het is ook de perfecte samenwerking en organisatie van dit evenement die tot dit succes geleid hebben. 'Wij hebben dan ook heel wat vergaderuren achter de rug', zegt Eiso, terwijl het psychisch inkomen van zijn gezicht straalt.

- Buiten staan paard en platte wagen te wachten op deelnemers aan de volgende rit door de bosrijke omgeving. Goed gedaan, Ruinen!

Handel: men let meer op elkaar dan op de bijen.